

Utbildningsinspektion i Lagaholmsskolan, grundskola 7–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Lagaholmsskolan den 4–5 april 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Lagaholmsskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Lagaholmsskolan intervjuades elever, lärare och rektorer samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte också lektioner i flertalet klasser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Lagaholmsskolan	Antal barn/elever
Grundskola	490
Obligatorisk särskola	11

Utbildningen vid Lagaholmsskolan omfattar grundskolans årskurser 7–9 samt årskurserna 7–10 i den obligatoriska grundsärskolan. Grundskolans 490 elever är fysiskt fördelade på tre vertikala arbetsenheter där arbetsenhet I utgörs av elever från A- och B-klasserna, arbetsenhet II av elever från C- och D-klasserna och arbetsenhet III av elever från E- och F-klasserna. Eleverna undervisas av tre arbetslag bestående av grundskollärare och speciallärare. Skolan har två deltidstjänstgörande rektorer, en ordinarie rektor som tjänstgör 75 procent av heltid samt en tillförordnad rektor på halvtid.

För verksamheten i den obligatoriska särskolan ansvarar en annan rektor. Särskoleverksamheten berörs inte specifikt i denna rapport utan behandlas tillsammans med den övriga obligatoriska grundsärskolan i kommunrapporten.

Lagaholmsskolan ligger i centralorten Laholm. Skolans upptagningsområde utgörs av centrala Laholm samt orterna Mellbystrand, Ränneslöv, Vallberga och Ysby. Verksamheterna är inrymda i skolbyggnader från sjuttioalet som delvis är sammanbyggda med Osbecksgymnasiet. I skolans omedelbara närhet finns två idrottshallar där undervisningen i idrott och hälsa bedrivs.

Cirka 10 procent av skolans elever har annat modersmål än svenska.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Lagaholmsskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Den pedagogiska verksamheten vid Lagaholmsskolan är generellt sett allsidig och varierad. Skolan har en väl fungerande skolledning och organiseringen av verksamheten stödjer elevernas kunskapsutveckling. Nästan samtliga lärare har föreskriven utbildning och goda kunskaper om det pedagogiska arbetet. Skolan har sedan ett antal år arbetat framgångsrikt med att utveckla fungerande arbetslag och organisera verksamheten i åldersblandade arbetsenheter. Framtidsgruppen, som skapades 2003 kring en grupp ”fritänkande” lärare, bidrar enligt skolledningen till pedagogisk utveckling och omprövning.

Som helhet erbjuder skolan en utbildning av god kvalitet. Eleverna utvecklas och når till stor del kunskaper i grundskolans ämnen enligt de nationella målen. Undervisningen är relativt allsidig och varierad. Lärarna har förmåga att följa upp elevernas lärande och att ge stöd när det behövs. Den pedagogiska personalen är lärarutbildad och har en god medvetenhet om de nationella målen.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande område:

- Skolan saknar rutiner för gemensamma diskussioner och analyser för likvärdig bedömning och betygssättning.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Undervisning i svenska som andraspråk anordnas inte i stället för undervisning i svenska (2 kap. 16 § grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Skolan skall, enligt läroplanen, klargöra för eleverna vilka mål utbildningen har. Det åligger skolan att följa upp elevernas kunskapsutveckling och utvärdera resultaten i relation till de nationella målen. I skolans uppdrag ingår även mål som gäller elevernas generella kunskapsutveckling. Undervisningen skall bidra till att eleverna utvecklar nyfikenhet och lust att lära, strategier för det egna lärandet, tillit till den egna förmågan att arbeta självständigt och tillsammans med andra, inta ett kritiskt förhållningssätt, förmåga att lyssna, diskutera samt se helheter och sammanhang.

Inspektörerna bedömer att lärarnas arbete ger goda förutsättningar att stödja och följa elevernas kunskapsutveckling. Elever som inspektörerna talat med berättar att lärarna presenterar kursplanemål och betygskriterier i samband med läsårsstart i årskurserna 8 och 9.

Tabell. *Andel elever vid Lagaholmsskolan som har nått betyget Godkänd eller högre på de nationella ämnesproven jämfört med slutbetygen i årskurs 9 år 2005.*

	Svenska	Engelska	Matematik
Nationellt ämnesprov	91 procent	89 procent	78 procent
Slutbetyg i årskurs 9	97,6 procent	88,7 procent	95,2 procent

Källa: Skolverket

Enligt tabellen ovan var resultaten på de nationella ämnesproven i matematik 2005 sämre än i engelska, medan andelen elever som fick betyget Godkänd eller högre i slutbetyg var betydligt högre i matematik än i engelska. Se vidare nästa avsnitt.

Betygsresultaten i de behörighetsgivande ämnena i årskurs 9 är generellt sett låga - 84,8 procent av eleverna nådde behörighet till gymnasieskolans nationella program 2005 jämfört med 89,2 procent för riket. Det genomsnittliga meritvärdet¹ 2005 var 202,5 vilket kan jämföras med 206,3 som var det genomsnittliga meritvärdet för riket, och andelen elever med fullständigt slutbetyg var 74,3 jämfört med 75,5 för riket.

¹ Meritvärdet utgörs av summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg (G=10, VG=15 och MVG=20). Det möjliga maxvärdet för varje enskild elev är 320 poäng. Det genomsnittliga meritvärdet beräknas för de elever som fått betyg i minst ett ämne. Elevernas sammanlagda poäng divideras med antal elever som fått betyg i minst ett ämne.

Inspektörerna bedömer att Lagaholmsskolan är en trygg skola som ger eleverna goda möjligheter till utveckling och lärande. Intervjuade elever upplever miljön som trygg såväl fysiskt som psykosocialt. De känner till att kränkningar kan förekomma på skolan men uttrycker tillit till att de vuxna vidtar åtgärder när akuta situationer uppstår. I Lagaholmsskolan talar lärarna ofta om hur människor skall vara mot varandra och enligt intervjuade lärare omfattar eleverna demokratiska värderingar.

I Lagaholmsskolan har eleverna inflytande över skolans verksamhet bl.a. genom klassråd, lagråd och elevråd. Vid skolan finns tre elevskyddsombud – en i varje arbetsenhet. Under intervjun med elevrådet framkommer att eleverna får vara med och påverka sin vardag och att elevrådets förslag får gehör hos skolledningen. Exempelvis har elevrådet deltagit i beslut om utformningen av skolavslutningar och fungerat som remissinstans när beslutet om övervakningskameror inomhus var aktuellt. Eleverna tycker att de får vara med och bestämma en del, men de önskar dock större inflytande över schemalaggningen. Protokollen från elevrådsmöten anslås på skolans anslagstavla och läggs ut på First Class, skolans e-postprogram. Inspektörerna bedömer att skolans former för planering och utvärdering samt elevernas deltagande i olika råd och samlingar väl bidrar till elevernas utveckling.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Skolan arbetar med normer och värden på många sätt. I klasserna engageras eleverna via samtal, klassråd och VALP (vänner att lita på) – två elever från varje klass vilkas uppgift det är att hjälpa och stötta kamrater men också att rapportera eventuella konflikter till lärarna. Två lärare i respektive arbetslag har ansvaret för att samordna detta arbete. En integrationsgrupp har bildats på skolan på initiativ av några flickor i årskurs 8 efter att en del elever känt sig hotade av gäng som håller till i centralhallen. Gruppen, som består av skolpersonal samt elever med olika etnisk bakgrund, leds av den tillförordnade rektorn.

Skolverket vill uppmärksamma kommunen på att det från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola och förskola. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år.

Vid besöksstillfället hade Lagaholmsskolan ett handlingsprogram mot kränkande behandling i enlighet med Lpo 94. Programmet behandlar dock inte kränkningar mellan vuxen och elev. Inspektörerna förutsätter att skolan beaktar alla former av kränkande behandling i sitt fortsatta arbete.

Organisation och arbetssätt i undervisningen

Lagaholmsskolan är organiserad i tre vertikala arbetsenheter, som har sin huvudsakliga verksamhet förlagd till var sin hemvist. I arbetsenheterna arbetar tolv till femton lärare i arbetslag som ansvarar för planering, genomförande och utvärdering av undervisningen. Skolans tre speciallärare utgör ytterligare en resurs för elever i behov av särskilt stöd. Vid elevintervjun framgår att lärarna i arbetslaget känner alla eleverna i sin arbetsenhet vilket inverkar positivt på den sociala miljön.

I vardera arbetslaget tjänstgör tre lärare, som alla är behöriga att undervisa i matematik och naturorienterande ämnen. Inspektörerna ser under besöket exempel på tematiskt arbete där lärarna i ämnet matematik hämtar uppgifter från de naturorienterande ämnena och vice versa beroende på vilket ämnesområde man arbetar med. Språkvalet svenska/engelska anordnas inom respektive arbetsenhet för de elever som inte valt tyska, franska, spanska eller modersmål. Vid lärarintervjun framkom att elever i behov av stöd i svenska/engelska får sådant stöd tack vare arbetslagets sätt att organisera verksamheten. Inspektörerna bedömer att organiseringen av verksamheten stödjer elevernas kunskapsutveckling.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Lagaholmsskolan har väl utarbetade rutiner för att möta elever i behov av särskilt stöd. Rutinerna består av flera steg, där det första utgör en kartläggning av möjligheter till förändring och stöd inom arbetslagets ram. Skolan utarbetar åtgärdsprogram för de elever som behöver särskilda stödåtgärder, och vid intervju med personalen framkommer att elever med läs- och skrivsvårigheter får hjälp med läsningen i samband med skriftliga prov. Personalresurserna i form av lärare och speciallärare används på ett flexibelt sätt för att möta elever som är i behov av stöd i skolarbetet. I de fall där det krävs extra resurser kan Lagaholmsskolan i likhet med övriga kommunala skolor i Laholm få stöd av distriktets elevhälsoteam som vid uttalade behov ger handledning till personalen i klasser och arbetslag. Vid samtal med elever och personal framkommer att de flesta elever, som är i behov av särskilt stöd, får det. Inspektörerna bedömer att elever i behov av särskilt stöd får det stöd de har rätt till.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Utvecklingssamtalen vid Lagaholmsskolan får genomgående gott betyg av elever och föräldrar. På skolan pågår även ett utvecklingsarbete med individuella utvecklingsplaner som enligt skolledningen och intervjuade lärare kommer att bidra till att elevernas resultat bättre kan följas.

Olika diagnoser och provresultat används som underlag när elever och lärare vid utvecklingssamtalen skall utvärdera om och hur de nått målen i de behörighetsgivande ämnena. Utvärderingar görs också i samband med att temaarbeten avslutas. I de naturorienterande ämnena har skolan tagit fram bedömningsmatriser – matriser som lärarna använder i utvecklings- och betygssamtalen. In-

spektörerna bedömer dock att Lagaholmsskolan saknar rutiner för gemensamma diskussioner och analyser för likvärdig bedömning och betygssättning, bl.a. vad gäller sambanden mellan resultaten på de nationella ämnesproven och betygssättningen. Avsaknaden av dylika rutiner märks framförallt i ämnet matematik.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Lagaholmsskolans mål för verksamheten är förtecknade i lokala arbetsplaner och i en verksamhetsplan i form av prioriterade nationella mål som är gemensamma för alla skolor i kommunen. Inspektörerna bedömer dock att skolan saknar ett fungerande system för kvalitetssäkring och att den upprättade verksamhetsberättelsen inte uppfyller förordningens krav på en kvalitetsredovisning. Inspektörerna vill påpeka att varje skola årligen skall upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten.

Ledning och intern kommunikation

Skolan har två deltidstjänstgörande rektorer, en ordinarie rektor som tjänstgör 75 procent av en heltidstjänst samt en tillförordnad rektor på halvtid. Den ordinarie rektorn är utbildad förskollärare och har relativt lång skolledarerfarenhet, medan den tillförordnade rektorn är utbildad gymnasielärare i kemi och biologi med kort skolledarerfarenhet. Ingen av rektorerna har gått igenom den statliga rektorsutbildningen. Enligt intervjuade elever och lärare är båda rektorerna väl förtrodda med verksamheten och åtnjuter föräldrarnas, elevernas och personalens förtroende. Inspektörerna bedömer att Lagaholmsskolan har en väl fungerande skolledning.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Lagaholmsskolan erbjuder eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val, och som språkval erbjuds ämnena tyska, franska, spanska, svenska/engelska och albanska. Svenska som andra språk anordnas som stödundervisning och modersmålsundervisning anordnas i albanska. Undervisning i svenska som andraspråk skall anordnas i stället för undervisning i ämnet svenska – ej som stödundervisning. Inspektörerna bedömer att så inte sker på skolan vilket inte är i enlighet med grundskoleförordningens bestämmelser.

Samtliga tillsvidareanställda lärare vid Lagaholmsskolan är utbildade för den undervisning de bedriver och flera lärarstuderande gör sin verksamhetsförlagda utbildning vid skolan.

Kommunen beslutar om en gemensam inriktning för den kompetensutveckling som skall genomföras men det finns även utrymme för skolan och arbetslagen att genomföra insatser på egen hand. Lagaholmsskolan har avsatt resurser motsvarande 1 000 kronor per anställd och läsår för kompetensutveckling. Därutöver uppmuntras lärarna att fortbilda sig genom fritidsstudier som till delar

kompenseras av skolan. Intervjuade lärare är i huvudsak nöjda med den kompetensutveckling som erbjuds, även om någon lärare framför önskemål om ytterligare ämnesfortbildning.

Undervisningslokalerna är ändamålsenligt utformade och eleverna har tillgång till moderna läromedel som behövs för en tidsenlig utbildning. Dock noterar inspektörerna en hel del klotter på flera elevtoaletter och elevskåpsluckor vilket bidrar till en sämre lärandemiljö för eleverna.

Datum	Ort
2006-08-29	Göteborg

Gerhard Eriksson

Sven-Olof Lundin